

„EDINOST“
 izhaja po trikrat na teden v šestih izdanjih ob **torkih, četrtnih in sobotah**. Zjutranje izdanje izhaja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri večer. — Obojno izdanje stane: za jeden mesec . f. 1.—, izven Avstrije f. 1.50 za tri mesece 3.— „ 4.50 za pol leta 6.— „ 9.— za vsa leta 12.— „ 18.—
 Naročnino je plačevati naprej za naročbo brez priložene naročnine se uprava ne ozira.
 Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 3 nč., izven Trsta po 4 nč.

EDINOST

Oglasi se računajo po tarifu v petitu; za naslove s debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor obsega navadnih vrstic. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu: ulica Caserma št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamaotjio in oglase sprejema *upravnistvo* ulica Molino piccolo št. 3, II. nadst. Naročnino in oglase je plačevati loce Trst. Odprte reklama cije so proste peatnine.

Glasiloo slovenskega političnega društva za Primorsko.

„Edinosti je moči.“

Deželni zbor istrski.

VI. seja, dne 23. januarja 1896.

(Konec.)

Po prečitaniu prošnje mesta puljskega za pripomoč 4000 glđ. oglašja se za besedo poslanec dr. Laginja: Prosim za besedo. Visoka zbornica! Ne vem, da bi se mesto puljsko moglo nahajati v takih okolnostih, da bi bilo potrebno take male pomoči. Jaz nečem preiskovati, da-li so njega financije take, da potrebuje take pomoči, jaz nočem preiskovati, da-li se isto nahaja na vrhuncu svoje zadrege. Za nas na tej strani ni odločilno vprašanje, ali se mestu puljskemu dovoli ta podpora ali ne. Nam je dano na svobodno voljo, ali glasujemo za ali proti. Jaz se svoje strani mislim, da sem tolmač menjenja na tej strani, ako izjavim, da bodem glasoval za to, da se usliši prošnja občine puljske, ker je to priznala država in je ona nakazala tej občini svoto 4000 gold. Ako glasujem za, tedaj glasujem iz razloga, ker vem, da moram priznati, da ta občina daje razmerno več doklad nego vse pokrajine. Ob tej priliki polagam na srce načelniku mesta puljskega, na katerega poslednjega poštenju in plemenitih nazorih nočem sumiti, da naj ne pozabi, da se je za občino puljsko pobirala užitnina tudi po selih spadajočih pod to občino. Zatem je govoril posl. Rizzi, da priporoči prošnjo za podporo bolnici v Pulji in za vodovod.

Za Rizzijem Spinčić: Prosim za besedo. Visoka zbornica! Takoj v začetku, dobivši besedo, izjavljam v svojem in svojih tovarišev imenu, da hočemo glasovati za predlog posl. Rizzija, a ne morda iz onih vzrokov, koje je navajal on na koncu svojega govora, ampak iz čutstva človekoljubnosti in humanitete, ker vem, da se treba brigati za bolnike, koji ne morejo skrbeti za-se sami, ker vem, da moramo skrbeti za umobolne, za koje nima prostora naša pokrajina in se radi tega pošiljajo v Italijo. Glasovati hočemo tudi iz človekoljubnosti in humanitete za to, da se prouči to vprašanje in da se sčasoma da podpora mestu puljskemu v to, da si bode mogla nabaviti zdrave

vode, ker vem, da je zdrava voda med najbistvenejimi podlagami, da si človek ohrani zdravje. Pri tej priliki naj mi dovoli gospóda, da priporočim deželnemu odboru tudi druge predele v pokrajini, da se uveri tudi drugod, kjer nimajo zdrave vode in da se dotičnim krajem da ista podpora, ki je potrebna, da bode možno preskrbeti pitne in zdrave vode. Ali naj ne stori tako, kakor je delal dose-saj s prošnjami, ki bi se bile lahko naglo rešile, a jih je pošiljal od Petra do Pavla, konečno pa ni nič dal. Od samih v to proračunjenih denarjev ostaja mnogo, a občine morajo stradati zdrave vode in ljudje obolevajo na mrzlici. Blatno in nezdravo vodo kuhajo in pijejo v mestu Poreč — vsaki človek se lahko prepriča o tem sleherni dan — in ako je tako v mestu, kako je še le po deželi! Treba le videti ljudi po leti, ko bolehalo na mrzlici, a to v glavnem le radi tega, ker nimajo zdrave pitne vode. Gospóda, jaz nočem govoriti na dolgo, ampak ponavljam, da bodem glasoval za predlog posl. Rizzija in dodajem temu predlogu še ta-le: Pozivlje se slavni deželni odbor, da pregleda tudi ostale predele naše pokrajine in da ukrene po možnosti čim preje, da se pribavi zdrave pitne vode raznim krajem.

Predlog Rizzijev sti vsprejeli potem večina in manjšina. Po glasovanju se je oglašil posl. Mandić za besedo. Predsednik mu ne dopušča govoriti. Oglašja se posl. Laginja: Prosim za besedo. Visoka zbornica! To je gotovo tako važna stvar in poseza toli globoko v notranje življenje naše pokrajine, da vsaki poslanec in ne le člen deželnega odbora, ima pravico in dolžnost, da se točno obvesti ob vsem tem uprašanjju, da more istega temeljito preučiti in potem glasovati. Med poročili, priobčenimi nam od strani predsedništva, nisem našel tiskanega ravnokar prečitanega poročila. Da veste, gospod predsednik in slavna večina, da ste pozabili na svoje parlamentarne dolžnosti in ozire nasproti manjšini. Vi ste v tem pogledu postali unikum-zbor v vsej Avstriji. (Posl. Spinčić: Take zbornice ni nikjer na svetu!) Ni je nikjer deželnozbornske manjšine, ki bi bila v tolikem razmerju

nasproti večini in tako ovirana v svojem delovanju, kakor je naša. Jaz kakor zastopnik na tej strani izjavljam, da nam je pravica in ne samo dolžnost, da se natanko obvestimo ob tem vprašanju, a ker ga nismo dobili tiskanega, stavim formalni predlog, naj se pozove deželni odbor, da čim preje dá tiskati to poročilo, in je dá potem komisiji in razdeli potem med nas. (Manjšina: Živio!)

Na to se je čitala neka interpelacija posl. Mandića v italijanskem prevodu. Po prečitaniu se je dvignil poslanec Mandić: Pred licem zastopnika vlade izjavljam, da to ni moja interpelacija. Moja interpelacija je bila sestavljena v hrvatskem jeziku. (Predsednik kriči in mu ne dovoljuje govoriti.) Mandić: To je tiranstvo!

(Mandić in tovariš so interpelovali radi dejstva, da je deželno sodišče dunajsko zapisalo v informacijsko tabelo neke obtoženke: *Zuständigkeitsgemeinde Pisino, Italien!*)

Po tem pristnem označenju postopanja večine zaključil je predsednik sejo

DOPISI.

Iz Brega, dne 29. januarja (Izv. dop.) Kako je vendar zvit dopisnik S „Krasa“ ali bolje iz B ca v 12. št. „Edinosti“ zjut. izdanje. V svoj dolg ali puhli dopis-odgovor stlačil je odgovor na dopis iz Brega in poslano g. Ivana Sancina. Če tudi sprejemem tendecijozni odgovor na dopis, dvomim pa, da se zadovolji tudi g. Sancin s takim odgovorom na svoje „poslano“. Poslano se loči od navadnega dopisa bistveno — tam kaže mož svoje čisto lice s tem, da se je podpisal. Nasprotniki pa se svojim odgovorom niso pokazali svojega lica, ker skrivajo svoje ime še vedno „pod polovnik“; s svojim zadnjim dopisom se niso oprali, ampak so še vedno to, kar jih nazivlje g. Sancin v sklepu svojega poslanega.

Ne ponašajte se, da ste dregnili v osinjak se svojem (prvim) dopisom: Pozvali ste nas, da navedemo dokaze za to, kar predbacivamo v prvem dopisu iz Brega vašim „uzor“-možem.

Drugi dan je kralj osedlal konja zlatogrivega, pa jezdil na plan. Al ko ga je požgackal z ostrogama, poskočil je, vrgel kralja raz sebe, spremenil se zopet v volka in udril za kraljevičem in kraljico. Došedši ju, djal je: „Kraljevič, razsedi konja, pusti ga Heleni in zavsedi mene“. Kraljevič ga je slušal in jezdil s kraljico kraj sebe. Na mesto, kjer je raztrgal volk konja, prišedši, djal je volk: „Zdaj me razsedi; tu sem ti raztrgal konja, zato pa potlej mnogo pomogel, zavsedi konja in jezdita, kamor hočeta, jaz sem te doslužil“.

Volk je zdaj stekel in kmalo zgubil se v grmovje, kraljevič pa je britko jokal, ker mu je bilo žal za dobrotnikom, jezdil ves potrjim srcem naprej.

Dolgo sta jezdila. Prijezdila sta na lepo ravnino. Ondi sta obstala, razsedita zlatogrivca in ga pustila da se je pasel, kraljevič pa se je vlegel, del tiča zraven sebe, in Lena je sedla zraven.

Tu sta zaspala oba. Brata kraljeviča sta prehodila mnogo sveta iskaje tiča, pa ga nista dobila nikjer, in ravno sta se vračala domu po tej poti. Prišedši do brata in do kraljice, precej sta njega spoznala. Videla sta konja in tiča. Silna želja se je zbudila v njunih srcih in srd, ker je

PODLISTEK.

14

Obnarodimo še nekaj.

Končavši vrgel se je volk na tla, in glej! Druga krasna Lena je stala pred kraljevičem. Kraljevič je šel zdaj z volkom. v kraljico spremenjenim, h kralju, Leni svoji pa je rekel, naj ga počaka pred mestom. H kralju prišedši izročil mu je kraljico, in kralj je bil vesel. Odpustil je kraljeviču in podaril mu še zlatogrivca, kterega je brz zavsedel in odjezdil pred mesto. Tu ga je uže čakala krasna Lena; vzel jo je k sebi na konja, in odjezdila sta, kakor bi pihnil.

Spremenjeni volk je bil tri dni uže v kraljevi hiši. Četrtega se je izmislil in rekel kralju: „Pusti me venkaj, da vidim, kako je kaj tu; ne poznam še nič tega kraja.“ „Le idi, krasna moja; dovoljujem ti vse, kar želiš, srce moje“, djal je kralj vesel, in zapovedal dvorkinjam, naj spremljajo kraljico.

Kraljevič je čisto pozabil na volka medpota. Pa se ga je vendar spomnil in vskliknil je: „Oh, kje je volk, moj volk?!“ in ko bi trenil, bil je volk pred njim. „Zavsedi me zopet, Helena

pa jezdi naj zlatogrivca“, djal je in kraljevič ga je slušal, in šli so h kralju, čigar je bil zlatoperi tič.

Ko so bili uže blizo mesta, djal je kraljevič volku: „Predragi moj dobrotnik, toliko si mi že storil, prosim te, pomози mi še zdaj! Glej, zlatogrivec se mi tako dopada, za tega del bi ga rad. Spremeni se vanj, kakor si se v Heleno in pojezdim te kralju in pustim njemu. Saj jo lahko zopet zviješ, pa bo dobro!“ Volk se ni branil in obotavljal, ampak vrgel se je na tla in iskri zlatogrivec je skočil po konci. Kraljevič ga je zavsedel in jezdil h kralju. Kralj ga je videl uže od deleč. Šel mu je naproti, in ko sta se sestala, gorko je objel in poljubil kraljeviča — vesel, da je dobil zlatogrivca, kterega je želel uže tako dolgo in tako gorko. Samega veselja ni vedel, kaj bi. Napravil je gostijo in vsi v palači, dragi mogočni podložniki in služabniki, so se veselili s kraljem vred lepega konja, pa hvalili kraljeviča, kteri je sedel pri mizi — kralju na strani. Dva dneva so gostovali, tretji dan pa je dal kralj tiča s tičnico vred kraljeviču in kraljevič se je vrnil k Heleni in h konju, na katerem je s kraljico vred odjahal proti domu urno kot blisk.

G. Kraljič bi moral biti do sedaj z nami jako zadovoljen ter se še posebno zahvaliti gosp. uredniku, ki črta in krči naše dopise!

No, na to opazite zopet gotovo, da sumničimo. Ne, na naši strani je sveta resnica in pravica! Le še malo potrpite in ne repenčite se! Predsednik kmetijske zadruge: „Sancin-Kraljič“! Ne, to je prehudo! Ta dva moža sta si tako različna kot dan in noč.

Nič ni hudobnega, ako se očita g. Kraljiču, da si je kot zadržni predsednik (morda po tarifi dopisnikov) prav dobro zaračunal pota in to še celó, ko je šel k odborovi seji v Klanc, dočim so drugi odborniki to storili brezplačno.

Kako je g. Sancin požrtvovalen, kaže to, da si ni še nijedno pot vračunal na račun zadruge!

G. dopisnik hoče tajiti celó, da ni vzel g. Slavca v svojo obrambo, kar znači, da ne vé danes, kar je včeraj pisal. Naši napadi, kakor jih nazivlja, so utemeljeni in podprti z dejstvi. Pa saj to sami dobro veste, ko zaključujete to stvar jednostavno: „naj g. Slavec sam obračuni z vami“.

Kar se tiče „Zajca“, omenjenega v dopisu s Krasa, brzkone ga je g. Kraljič sam prinesel na mizo g. dopisniku, za kar pa nismo mi najmanje odgovorni. Vso to stvar prepuščamo g. dopisniku ali pa „Zajcu“ samemu.

Tudi dne 27. dec. (v Ospu namreč) ni bilo agitacijskega shoda, ampak naša narodna stranka se je sešla in to edinokrat, da se sporazumi, kako ima nadalje postopati v blagor občine. Naše može ni vleklo tja ne rujno vino ne pečeno tele, ampak zavest, da vršé svojo dolžnost. Časi, ko je jed in pijača odločevala pri volitvah usodo našega naroda, so minoli.

Kdo je preprečil, da nista volila dva občinska odbornika vaše (?) stranke? — Smešno in hudobno! Eden onih dveh, ki je baje obljubil glasovati za vašega „Pepeta“, je tudi nepresiljeno v pričó petih veljavnih mož dal trdno besedo glasovati za g. Sancina. Da se ne zameri ni jedni ni drugi stranki, — je molčal in po njegovem vzgledu hotel je ravnati drugi, kakor je zatrdil že dne 27. decembra v Ospu; ob enem pa je odločno se izrazil, da ne dá nikdar svojega glasu Kraljiču! Tako je, dragi moj dopisniče!

Zadevo o žuganju z bolniškimi stroški, posojenim denarjem, smo omenili kot dejstva, koja se lahko dokažejo. Skrbeli pa bodemo za dokaz, da se je ponujalo od vaše strani 300 litrov vina; in potem bomo videli, ako boste toliko možki, da darujete to množino vina družbi sv. Cirila in Metoda.

Gledé opazke, kdo je bil izvoljen v I. razredu, izjavljamo zopet, da sta bila faktično izvoljena gg. Benkovič in Jereb obč. odbornikoma, G. Sancin je bil res tudi navzoč, toda ne kot udeleženec komisije, ampak kot povabljeni zapisnikar po dobroti. Povzdignil je pač svoj glas, ali pri taki vzor-komisiji zastoj! V tolažbo g. dopisniku pa povem, da je isti z drugovi storil tudi pozneje svojo dolžnost. Tudi o tem se prepričate kmalu, prosimo le malo potrpljenja.

Sancin bo imel v tej zadevi gotovo svoj delež (a ne levov), temveč čast en!

brat tako srečen; in kaj sta storila?! Umorila sta spečega brata. Kraljica zbudivši se prestrašila se je in brtko jokala, ker je videla kraljeviča umorjenega. Uprašal jo je starši kraljevič: „Deva, od kod si in kako ti je ime?“ in povedala mu je rada ali nerada, pa očitala smrt kraljevičevó.

Srdit je potegnil meč iz mečnice in nastavlil joj na prsi: „Poslušaj! Ti si zdaj v najinih rokah. Pojdeš z nama, popeljeva te k najinemu očetu, pa mu boš morala reči, da sva midva pridobila tebe in tiča, pa zlatogrivca, — smrt — — smrt — — pa zamolči, povedi in objubi. če boš, če ne, prebodem te pri pričó do gorcega arca, da izdihneš dušo svojo poleg mrtvega ljubljenca.“

Kraljica se je prestrašila. Zavedale so jej besede kraljevičeve neznansko grozo. Obljubila je, da mu spolni željo, kakor zahteva. Zdaj se je vnel pa prepir med kraljevičema za njo, za konja in za tiča. Da bi se sporazumela, vadljala sta, in kraljico je dobil srednji, konja in tiča pa starši kraljevič. Pustila sta brata na mestu, odpeljala „krasno Leno“ in odnesla tiča.

Volk dobrotnik se je bil zatekel v tisti kraj in prišel do mrtvega kraljeviča, kterega je precej

Grd madež pa ostane na obrazu komisije, ker so pravično stvar teptali z nogami s tem, da so že izvoljenim odbornikom črtali glasove! Ta čin poleg družih podpira še največ vse naše trditve, pri kojih ostanemo, ne da bi še nadalje odgovarjali na vaše — in to ponavljamo — puhle dopise, s kojimi se nikakor ne operete, temveč ostanete to, kar vas je imenoval g. Sancin v svojem poslanem. Punktum!

Politiške vesti.

V TRSTU, dne 31. januarja. 1896.

Deželni zbori. Tržaški. O štirih točkah navidezno nikakoršne bistvene važnosti, imel bi bil razpravljati naš deželni zbor v poslednji svoji seji. Toda namesto tega dogodilo se je nekaj, kar nikakor ne more presenečiti človeka, poznajočega tržaške odnose: poslanci Spadoni, Edgard Rascovich, Cambon, Venezian in drugovi prinesli so v razpravo po načelu „Chicomanda qui?“, „Italijo v Afriki“, Baratierija z vsemi njegovimi „junaki“ v Eritreji in pa oni vleslavni „XX Settembre“, ki jim vedno še roji po glavi. Da je bilo o tej namerovani komediji vnaprej obveščeno običajno „občinstvo“ na galeriji, dokazalo je dejstvo, da je bila galerija tem povodom tako natlačena, kakor redkokedaj. In ta galerija storila je, kakor običajno, svojo „dolžnost“ v občo zadovoljnost gospóde poslancev, ki so nastopili v tej, vse drugo nego — lojalni „seji“. Gledalcev — ne, poslancev iz „liberalnega“ in „konservativnega“ taborja zbralo se je tem povodom tudi prilično število; bilo jih je 41. Takoj, ko je bila godba odigrala preludij — ne; oprostite, ako si skromni poročevalec misli, da je bil v gledališču; treba reči: takoj ko so odobrili zapisnik II. seje, pokazal se je med splošno pozornostjo na pozorišču onorevole Spadoni. Izpovedal je kar na kratko, da nikakor ni treba misliti, da je on s svojimi somišljeniki v poslednji seji ostavil zbor na cedilu radi tega, ker je hotel demonstrirati proti deželnemu glavarju. Nikakor ne! Pač pa je hotel s tem zaprečiti, da ne bi bila ista seja zaje dno z adnja seja, ampak da se je morala sezvati še jedna, v kateri naj se razpravljajo nekateri predlogi, ki niso došli še v razpravo. In vrli „onorevole“ Spadoni šel je kar naravnost na svoj cilj: vprašal je deželnega glavarja, kaj je s predlogom, glasom katerega naj bi deželni zbor izrekel svoje simpatije Gallianu, Baratieriju in vsej „slavni“ italijanski vojski v Eritreji, dodavši željo, da ista čim prej premaga in potolče vse svoje sovražnike. (Gledalci na galeriji podkrepili so ta „patrijotiški“ in plemeniti predlog z burnim ploskanjem in viharnimi „bravo!“-klici). Deželni glavar je v odgovor nekako ginjen naglasil, da tudi on (deželni glavar dr. Pitteri) občuduje junake v Afriki, kakor jih občuduje ves svet (?), junake, ki se borijo v Afriki za civilizacijo (??) (Ta izjava je seveda vzbudila navdušenje gledalcev na galeriji, toda lovor-venec ni padel nobeden). Sitno je le to, da je neki §. 48. poslovnega reda, ki brani deželnemu zboru razpravljati o predmetih, ki ne spadajo v njegov delokrog.

spoznal. Smilil se mu je, rad bi mu bil pomogel pa ni vedel kako. Žalovaje poleg njega zapazil je v višini starega krokarja in njegove mladice. Plaval so v zraku nad mrtvim in hoteli ravno se spustiti nanj. Volk se je skrtil brž za grm, in ko so bili krokarji uže na truplu in hoteli ga trgati, skočil je izza grma in zgrabil mladega krokarja. Uže ga je hotel raztrgati, pa stari krokar je zakrokal in spregovoril: „Usmiljeni volk! Nikar, nikar, oj nikar ga ne mori; saj ti ni storil nič žalega.“ — „Nič žalega ne storim mladici“, zavrnil je volk, „ako uslišiš mojo prošnjo. Preleti trikrat devet deželá in trikrat deset kraljevin in poišči za meni prinesi take vode, s katero oživim mrtvo to truplo.“ — „Prinesem ti je, le spusti mladega.“ Zdaj je spustil volk krokarja in stari je odletel. Za tri dni je priletel nazaj in prinesel vode. Poškropil je volk z njo mrtvega in vstal je kraljevič živ in zdrav, kakoršen se je bil vlegel.

„O, kaj sem tako dolgo spal!“ začudil se je, ko je vstal; pa prestrašil se je, ker ni bilo ne kraljice, ne tiča, ne konja nikjer. Zagledavši pa volka, razveselil se je zopet in uprašal dobrotnika, če ve, kje je Helena, kje tič, kje konj.

„Onor“. Spadoni je izjavil na kratko in okroglo, da obžaluje, da obstoji tak pagraf (!) in zamrmal je še nekaj, kar je vzbudilo zopet splošno navdušenje galerije. S tem je končal proti prizor.

Drugi prizor: Deželni glavar je priobčil, da mu je došel predlog poslanca dr. Cambona gledé vporabe slovenskega jezika pri zemljiščnih knjigah. Ta predlog (resolucija) zahteva, da naj se izroči ministru pravosodja spomenica, s prošnjo, naj bi minister izdal začasno naredbo, (dokler namreč dež. zbor tržaški ne bi skoval zakona po želji dr. Cambona), glasom katere naj bi se takoj odpravil sedanji „red“, pod katerem trpé zemljiške knjige tržaške. A gospod dr. Cambon zahteval je tudi, da se ta njegov „nujni“ predlog reši takoj. (Glej v prvem prizoru izjavo Spadonijevo! Poročevalec.) In dr. Cambon je utemeljeval svoj „nujni“ predlog tako temeljito, da je v svojem govoru napadel ministerskega predsednika grofa Badenija, češ, da se isti bavi najrajše z Galicijo. Posledica temu bila je: ukor od strani vladnega zastopnika dr. Courada, ki je zavrnil onorevole Cambona, da ministerskemu predsedniku ni treba pouka Cambonovega, kako naj izpolnjuje svoje dolžnosti, da si res ne more isti temeljito poznati vse h krajev monarhije. (Trsta njegova ekscelenca ne more poznati „temeljito“, ker je naše mesto predaleč od Dunaja. Poročevalec). Gospodje so se še nekoliko prepirali o Cambonovem predlogu, no sklenili so konečno, da ga izročé deželnemu odboru v proučenje in poročilo.

Tretji prizor: Čitanje zakonskega načrta o gasilnem redu. Vse hladno.

Četrti prizor: Deželni odbor je stavil v razpravo svoj predlog gledé nove železniške zveze Trsta z avstrijsko monarhijo (z Italijo imamo tako že preveč zvez). Burgstaller je proti temu predlagal: kakoršna-koli železniška zveza, samo ne zveza „Divača-Loka“. (Ploskanje na galeriji). Poslanca Benussi in Venezian pobijala sta ta predlog (Zopet ploskanje). Obveljal je predlog deželnega odbora.

Peti prizor (najlepši!): Z ozirom na dogodke na predvečer „XX settembre“ prečital je posl. dr. Venezian predlog dr. Cambona gledé „osebne svobode“. Istega večera je namreč „ponesrečilo“ več oseb, ki so bile potem ali zaprte, ali kaznovane z globo. Predlog je zahteval, da naj se potegne dež. odbor v mejah svojega delokroga za varstvo „osebne svobode“. V tem prizoru moramo prisoditi lovor-venec onor. E. Rascovichu, ki je v veliko veselje in navdušenje galerije napadal vladno, policijo, sodišča itd. A tudi ne smemo pozabiti poročevalca dr. Veneziana, ki je po vsej moči „podpiral“ svojega milega tovariša E. Rascovicha, „mučenika“ izza „XX settembre“. No, razgretoga govornika je večkrat zavrnil in pobil vladni zastopnik. Cambonov „svobodoljubni“ predlog izročili so doželnemu odboru v poročilo.

Sedaj je bil menda konec določenemu „programu“ Spadoni-Cambon-Rascovich-Venezian, kajti cela tolpa „onorevolov“ — pobegnila je iz dvorane. Deželni glavar dr. Pitteri prosil je sicer bagune,

„Dragi moj, kaj ne veš, da sta te umorila brata. Vzela sta ti vse, pa šla domu. Zato pa hiti: brat tvoj vzame „krasno Heleno“ za soprogo, ženitoval bo uže jutri. Da pa prej prideš domu, zavsedi me.“

Zavsedel je kraljevič zopet dobrotljivega volka in kmalu sta bila pred mestom. Tu sta se poslovila; volk se je vrnil, kraljevič pa je šel v mesto. Prišedši v palačo, videl je veliko zbranih mogočnikov, očeta, brata in kraljico z njim. Ravno so se pripravljali k poroki. Približal se je kraljici, ona ga je pa spoznala in uskliknila: „Ta je moj pravi — — moj — —!“ Vsa vesela je planila k njemu, objela ga in ovila mu roke okoli vratú.

Kraljevič gotujtni se je prestrašil; sam ni vedel, kaj bi začel. Kraljica je zdaj vse povedala, kaj in kako. Kraj se je razsrdil nad sinoma in del vječiti ju, mlajši sin pa je vzel krasno kraljico in veselo živel z njo dobro kraljevaje po očetovej smrti.

(Dalje prih.)

da naj potrpe še par minut — zaman! Šli so. (Ploskanje.)

Šesti in zadnji prizor: Ker je deželni glavar sprevidel, da je ostalo na pozorišču premajhno število „onorevolov“, izjavil je, da mora zaključiti sedanje zasedanje deželnega zbora zaradi nesklepčnosti, dasi bi imela zbornica razpravljati še nekaj. S tradicionalnim trikratnim „Evviva“ na Nj. Vel. končalo je to — epohalno „zasedanje“ deželnega zbora tržaškega.

V deželnem zboru češkem niso Nemci nič kaj zadovoljni. Sosebno jih je razburilo, da vlada ni poslala svojega zastopnika v zadnjo sejo odseka, ki naj bi se posvetoval o predlogu Nemcev za osnovanje narodnih kurij. Na predlog poročevalca dr. Russa so sklenili povabiti vlado, naj označi svoje stališče nasproti temu predlogu Nemcev. Iz postopanja vlade je sklepati, da ni ravno navdušena za to željo Nemcev.

Deželni zbor moravski je sklenil zasnovati hiralnico za 200 oseb v proslavo 50letnega jubileja cesarjevega.

V deželnem zboru tirolskem so predlagali posl. Hirn in tovariši, naj se na vseh tirolsko-nemških gimnazijah uvede obvezni pouk v italijanskem jeziku.

Atentat v Lizboni. Dne 29. t. m. je vrgel neki anarhistički delavec kamenja v voz, v katerem se je vozil kralj se svojim adjutantom. Kamenje je ranilo le adjutanta. Storitca so zaprli. Isti je kričal: Živela socialna revolucija.

Židov v Avstriji je 1.141.715: v Dolnji Avstriji z (Dunajem), 128.784, v Gornji Avstriji 1078, na Solnograjskem 89, na Štajerskem 1979, na Koroskem 164, na Kranjskem 89, v Primorju 5268, na Tirolskem 737, na Češkem 94.479 na Moravskem 45.324, v Sileziji 10.042, v Galiciji 770.468, v Bukovini 82.717, v Dalmaciji 329.

L. 1894. bilo je v uredništvih Dunajskih listov 107 Židov in sicer pri „Neue freie Presse“ 18, „Neues Wiener Tagblatt“ 20, „Presse“ 15, „Vorstadt-Zeitung“ 6, „Wiener Tagblatt“ 12, „Fremdenblatt“ 14, „Illustr. Extrablatt“ 16, „Deutsche Zeitung“, predno so jo kupili antisemiti 6. In iz takih virov za, emajo kristjani tudi pri nas mnogokrat vso svojo modrost.

Listina deželnih šolskih svetnikov v Pešti obsega 12 imen, a med temi samo najst Židov!

Rusija. Ruska akademija znanosti izvolila je v slovesni seji 11. t. m. pod predsedništvom velikega kneza Konstantina papeža Leona XIII. svojim častnim članom.

V Petrogradu se ustanovi poseben tiskarski urad za zastopnike časopisov, ki bodo poročali o slavnosti ob carjevem kronanju. Zunanji zastopnikom priskrbe poslanstva izkaznice.

Veliki knez Mihael Nikolajevič bil je potrjen v predsednika državnega zbora za 1896.

V Varšavi osnoval se je poseben komitet, ki hoče skrbeti za odpošiljatev velike udanostne deputacije poljskih plemenitašinj k carici povodom nje kronanja.

Ruski budgetni proračun za 1896. kaže dohodkov in stroškov po 1.361.547.994 rubl. — Do-hodki: redni 1.239.471.695 rub., izredni: večne vloge državne banke 2.200.000 rub., razpoložnina drž. rente 119.867.299 rub. Troški redni: 1.231.088.414 rub., izredni za zgradbo železnice 130.459.580 rub.

V primeri z 1895. proročunjenimi je več dohodkov za 106.114.382 rub., največ od dohodkov železnice; a tudi od monopola na žganje, od carine itd.

Car namerja uvesti na Kavkazu popolne preosnove. Na čelo te uprave postavljen bo Aleks. Petrovič Oldenburski, ki dobi mnogo obširnejše polnomočje, nego so je imeli dosedanji upravitelji na Kavkazu.

Petrograjski „Kraj“ piše o poljskih izseljencih v Ameriko, katere ceni na 2 milijona, poleg jednega milijona Židov, ki so se preselili s Poljaki. Poslednji se od vseh izseljencev najbolj drže katol. duhovnikov. „Sl. Svet“.

Italija v Afriki. Včerajšnja službena, iz Rima došla poročila javljajo, da je podpolkovnik Galliano s svojo četo dospel živ in zdrav v Baratierjev tabor. Galliana je spremljal kot vodja jeden Makonenovih podnačelnikov. Vsled te Menelikove velikodušnosti zavlada je po vsej Italiji splošno veselje.

Nadalje pravijo, da je Baratieri premaknil svoje straže nekoliko proti bližajoči se vojski Menelikovi, t. j. do Ambe Sion, nekoliko južno od Adigrata. V kratkem da mora priti do bitke. Ako dospé general Da Bormida v kratkem v Adigrat, bode imel Baratieri 28.000 mož na razpoloženje. Menelikovo vojsko po sodijo sedaj h krati samo na 70.000 mož, bržkone, ker hočejo z vedno padajočo cenitvijo slepiti same sebe.

Različne vesti.

Potrjen zakon. Nj. Vel. cesar potrdil je zakonski načrt, ki ga je bil sklenil deželni zbor istrski gledé razdelitve krajevne občine Lovrana v dve novi krajevni občini: Lovrana in Moščenice.

Železniški načrt Trebnje-Mokronog. Odvetnik dr. Arnold Beck na Dunaju in posestnika grofa Barbo in Ljudevit baron Berg v Mokronogu dobili so za leto dnij koncesijo za tehniška pripravljavna dela za zgradbo normalne železnice ali pa železnice na ozki tir od Trebnjega ob dolenski železnici pa do Mokronoga.

Ples društva tržaških veteranov. Društvo tržaških veteranov vabi svoje člane in prijatelje društva na običajni, vsakoletni ples, ki ga priredi nocoj v gledališču „Armonia“. Začetek ob 9. uri. Vstopnina za gospode 1 gld., za gospice 50 nč. Vsakemu gospodu pa je dovoljeno dovesti s seboj jedne damo, za katero ni plačati vstopnine.

S Proseka nam pišejo koncem januarja 1896: Kdo bi li rekel, kdo, da so pri nas ugodna tla za zalego ali „Lego“? Ali bi pa kdo kedaj rekel, da je mogoče pri nas osnavati „Lego“? Kratek odgovor: „Ne“! Tudi jaz dal bi vprašalcu sličen odgovor, in še zraven dostavil: „Nikoli“! Vsekakor pa bi se varal. — V nedeljo vlačila se je neka zalega po naši vasi ter nastavljala limanice; ker pa je bilo vreme dokaj mrzlo ni bilo takih ptičev, da bi se vjeli; le nekaj „čukov“ je obse-delo na limanicah. Te uboge nevedne živalice spravili so v kletko „generalčuka“. Ali kaj se je zgodilo, ko so se živalice našivile in okrepčale: frk skozi vratca. — Čuk je pozabil zapreti kletko. Kam sem vendar zašel? Saj vendar nimam namena, da bi opisoval tičji lcv.

Take je o pustnem času: človeku rojijo po glavi vsakovrstne misli; tu ples, tam veselica, tu „veljon“, tam zopet „kason“; in če človek nima denarja, mora čepeti doma v svojem I. ali V. nadstropju.

Ni pa prijetno čepeti doma v času razvese-ljevanja. Ne, idimo, da le denarja dobimo! ali kam? — Propagando širiti za „Lego“ v okolici! gospóda od „Lege“ že plačaje! — in to naravnost na Prosek!

In res prišlo je v nedeljo neko človeče na Prosek, katero je pa najbrže pozabilo, da je s Proseka doma. Revše, kaj ravno na Prosek si prišlo? Tu ne bode kruha, ker te poznamo, kaj si in kaj znaš. Tako poznamo tudi tvojo družbo. Zakaj nisi rajše pričelo kje drugje, kjer te ne poznajo? Utegnilo bi jim ti utepsti marsikaj v glavo, pri nas pa, „očjo, flasco!“

Ta hrabri „Baratieri“ zbral je svojo trumo, med to tudi adjutanta, na posvetovanje. Posvetovanje vršilo se je tajno v adjutantovem taboru pri lesenih mizah in lončenih vrčih. Kadar so se čutili dovolj ohrabrene s „ta črnim“, dvignili so se in hajd na lov na Šoance! Ujeli so jih nekaj ter spravili v svoj tabor. Naučili so jih tudi nekaj postav, ali ubogi Šoanci razumeli niso niti besedice, le toliko so vedeli, da so pili.

Ko je pa glavar „lovcev“ izustil v klasični italijanščini: „Adešo grumaremo par la lega“, pogledali so se ubogi srpo, kajti pomena teh besedij niso razumeli ter se kar tresli pred to komando.

Na to vzel je hrabri Baratieri krožnik ter začel nabirati „velikodušne“ darove; kompanija pokladala je tresočo roko darove na altar boga Peruna, tudi Šoanci morali so spolniti svojo dolžnost. Nabrali so nekaj kufra, nikla ni bilo, kron pa še trnjevih ne. Kislim obrazom spravil je glavar „radodarne“ doneske, zdelo se mu je najbrže premalo, kajti kufer ne izda veliko.

Tako se je vršila prva ponesrečena poskušnja. Čudno, kaj menite gospod urednik; kaj ne, da se jim je pamet zmešala? Jaz ponavljam, da proseška tla so pretrda za „Lego“, zrak je prerezek, osobito pa če je ustala burja, — ajaj zalega je končana!

Če bi se pa kljubu temu ujelo v to mrežo nekaj zaslepljenec, gotovo ne ostanejo dolgo ujeti, kajti „Lega“ hoče, da se jo podpira, ujeti ptički pa sami ne bi imeli konopelj, da bi jih zobali. — Vi pa, ki ste zavedni, toliko Prosečani kolikor Kontoveljci, nikar ne pustite, da vam bodo hodili taki „antikristi“ oznanjevat novo vero; povejte jim, da ne potrebujete njihovih nasvetov, ker sami ste boljše poučeni nego so oni, ter pokažite jim pot, po kateri so prišli.

Največa sramota bila bi za vsakega, ki bi se dal pregovoriti od takih izdajalcev ter podpirati svojega največjega nasprotnika. Vedite, da „Lega“ hoče imeti le denarja in nič drugega, od tega pa, kar bi kdo uplašal, ne bode imel nikoli najmanjšega dobička.

Največi bedak bil bi tak, ki bi svoji družini trgal ter metal svoj krvavo zasluženi denar v žrelo zmaju. S tem bi izdajal svojo domovino. Za take bi res veljal izrek:

*Strela udri iz višine
Izdajalca domovine!*

Dostojno pa so proseški rodoljubi proslavili snovanje „Lege“ s tem, da so nabrali za našo družbo sv. Cirila in Metoda okroglih **50 kron.**

Živeli, hvala in čast jim!

Pazite na otroke! Kolikokrat smo morali že ponavljati ta vsklik v svarilo brezbržnim starišem, toda žal, prepogostoma se vedno še ponavljajo slučajji, da puščajo stariši svoje otroke brez nadzorstva in posledice so — prepozno kesanje in pa trpljenje, katero mora prestajati ubogi otrok zaradi brezbržnosti svojih roditeljev. A večkrat celo mora uboge dete umreti, ker je ponesrečilo na ta ali oni način. Predvčerajšnjem dogodil se je tak slučaj pri sv. Alojziju. Šestletno Marijo Furlan ostavila je mati samo v kuhinji. Na ognjišču bil je ogenj. Otrok se je spravil k ognju, obleka se mu je unela in sreča je še, da je na kričanje otrokovo prihitela mati in zadušila ogenj. Dekle je sedaj v bolnišnici. Opečeno je posebno na licu tako hudo, da bode imelo obraz popačen svoj živi dan.

Koledar. Danes (1. februarja): Ognjeslav (Ignacij), škof, muč. — Jutri (2.): I. predpelnišna nedelja. Svečnica. (Darovanje Gospoda). — V ponedeljek (3.): Blaž, škof; Oskar, škof. — Polna luna. — Solnee izide ob 7. uri 31 min., zatoni ob 5. uri. — Toplota včeraj: ob 7. uri zjutraj 4 stop. ob 2 pop. 9.5 stop. C.

O slovenskem leposlovju.

(Dolge).

V krvi.

I.

K odvetniku dru. K. Pajku, oženjenemu možu, kateremu že „sive nitke“ po redko prepredajo „do sredi prsi segajočo brado“, prihaja njegova ljubimka, „vitka, dražestno lepa, modrooka plavolaska“, povedat mu, da je nepopisno srečna „v tej grešni ljubavi“, a mirna ni, ker je bila že tolikokrat v nevarnosti, „da zapazi milostljiva to početje. Prišla ga je opomnit prisega, ker...“

II.

Dvainpetdesetletni „mali, sloki, skoro popolnoma plešasti“ Vrhnik je bil diurnist pri dru. Pajku. Mož je bil silno najiven (naj rabim to besedo v širšem pomenu, da mi ne bo treba Vrhnika še nadalje opisovati). „Njegova jedra in zala žena Urška“ je imela trintrideset let, „ko se je zgodilo tisto čudo“. ... Vrhnik in Vrhnikovka sta se bila vzela že pred dvanajstimi leti. Otrok nista imela. Tudi pričakovala jih nista več. „Včasih si jih je Vrhnik nepopisno želel“. — „Po dvanajstih letih so mu zamrle vse sladke nade“. — „In vendar se zgodilo to, česar je se Vrhnik ni več nadejal“.

„Čudo, čudo! so sikali porogljivo zlobni jeziki. Vse predmetje se je smejalo ter zbijalo najstrupenejše in najpodlejšje dovtype“.

„Vrhnikovka je prodajala po mestu loterijske srečke“. Hodila je ob vsakem vremenu po mestu, „od gostilnice do gostilnice, od kavarne do kavarne“, ter je morala prenesti marsikatero žalitev. „Na vse prostačine je smela odgovarjati le z ljubeznivimi, uslužnimi nasmehi in s prijaznimi besedami. Pri tem ji je lice, mleko in kri, s početka pač čestokrat pobledele od ogorčenosti, ustnice so ji pač premnogokrat od bolesti vstrepetale, in njena ponosna, krasna postava je zadrževala včasih kakor pod silnim neudnim udarcem

biča, ko je videla, da si z nesramnim licem svoji vsakdo pravico, ravnati z njo pregrešno, ako je le kupil majhen listek od nje. — „S časoma pa se je privadila vsemu. Otrpela je. Propadala je in — propadla.“

„Na podle dovtipe mladih starcev, na frivolna vprašanja visokorodnih pijancev in drzne dejanske napade mlečnozobih mladičev je odgovarjala poslej z gromkim, pohotnim krohotom, žarkimi izzivajočimi pogledi in — s še podležimi šalami.“

In potem? „Kdo bi si mislil, da morejo loterijske srečke prinesiti v hišo razen novcev tudi tak božji blagoslov!“, rekali so sosedi.

„Diurnist pa je plaval v morju blaženosti“. Namisljeno očetovstvo ga je kar opojilo. Blaženi čuti so mu prevzemali dušo, da je pozabil svojega dela, in to mu je prineslo marsikak ukor.

„V istem času pa je hodila njegova Urška, jezna in namrščenega čela, po hodniku finančnega ravnateljstva“. — „Pet goldinarjev mesečno in niti vinarja manj“, — „če pa ne, hm, pa povem vse njegovi blagorodni milostljivi“. —

„In ko je za nekaj časa zapuščala ravnateljstvo, se ji je svetilo od zadovoljstva tolsto lice.“

„To sem ga! — Ha, ha!“

„Potem pa se je ustavila sredi ceste, si potrkala s kazalcem sredi čela ter se glasno zakrohotala.“

„Ta bebec! — Ha, ha! Ta stari, slepi bebec!“ —

Neko nedeljo proti večeru so pri Vrhnikovih potrebovali babice. Prišla je Kocmurka ter pred presrečnega Vrhnika položila — dekletce in fantiča. Dva dni za tem so imeli krst in botrinjo. Navzoča je bila babica Kocmurka, žena „ogromnega životnega obsega, zabuhlega, rdečega obraza in velikega višnjevega nosu, kateremu so na koncu cvetle tri bradavice“. „Babica si je že pred začetkom pojedine prilastila skrivoma skoro celo pogačo, nekaj jajec in klobas, pa četrt lonca masla“. Boter „Kovačič, majhen, zavaljen možiček, čigar levo oko se je neprestano solzilo, je bil hud mnogojedec. V kratkem času je popil tri litre vina, pojedel pol plečeta, osem ocvrtih jajec, dve klobasi, skoro četrt pogače ter izpraznil še pol buteljke“. Botra je bila Kovačičeva žena, „dolga, suha ženska, zoperno se križevajočih očij in velikih ust, iz katerih so ji gledali dolgi, rumeni zobje zgornje čeljusti“.

„V treh urah so bile vse sklede in steklenice prazne“, in razšla se je izbrana ta družba.

To je površno vsebina povesti „V krvi“, kolikor je je v prvi številki „Zvonovi“. Ali naj jo analizujem z ozirom na „Zvonov“ program? Preveč bi mi narastel spis! Nalašč sem koj v začetku navedel najmarkantnejše odstavke iz programa, da cenjeni čitatelji lahko primerjajo program „v teoriji in v praksi“. Zato zadostuj le nekoliko opomenj!

Leposloven spis naj poučuje ali razveseljuje in razvedruje, ali — najbolje — oboje skupaj; vsekakor pa mora biti njegov vpliv blažilen.

„V krvi“ nam g. pisatelj omeni — na ne prav dvanajstih straneh (toliko je namreč te povesti v prvi številki) — nič manj nego tri osebe, ki so prelomile zakon (Vrhnikoyka, „nekdo“ pri finančnem ravnateljstvu, dr. Pajk), druge osebe, kar nam jih je natančneje predstavil g. pisatelj, so toli neprijetne vnanjosti in takih lastnostij, da človeku kar mrzé (Kocmurka, Kovačič in njegova žena). Ko je človek prečital ta spis, je v nekako takim duševnem položaju, v kakoršnem je telo po „prekrokanji“ noči, — „mačka“ ima. (Naj se mi blagohotno oprusti ta primera!) Dvomim, da bi oče, kateremu je resno na skrbi prava vzgoja otrok, dal v roke sinu ali hčeri takega beriva, in dvomim, da bi bilo soprogu ljubo, če bi mu soproga hlepela po taki duševni hrani. Zdi se mi, da je ta povest spisana kot uzor, kako pisatelj ne sme pisati, če se hoče držati „Zvonovega“ programa. Skoraj dvanajst strani beriva, pa srečavaš same propadle in grde osebe, niti enega značaja, niti enega lepega prizora ne najdeš!

Morda pa moja sodba ni pravična? Morda se nisem še iznebil „tiste šablonske starokopitnosti in malomeščanske ozkosrčnosti?“ Mogoče! Toda ne morem se iznebiti misli, da čitamo v ta namen,

da se poučujemo in razvedrujemo. Le tedaj se bom dobro počutil, kadar me berivo zadovolji, kadar mi pusti blagih spominov. Če pa bom po prečitanku kakega leposlovnega spisa čutil v sebi duševno praznoto ali neprijetno razburjenost, tedaj spis ni dosegel svojega namena; če ga je pa dosegel, tedaj pa njegov namen ni bil pravi.

„Ali prijatelj“, mi poreče morda kdo, „ti ne umeš rejalistike! Takó je rejalistično in rejalistično je moderno!“

Naj si dovolim opomnjo, da si rejalistiko, kakoršne zahteva leposlovje, mislim nekoliko drugačno, zdravo. Odkrito priznavam, da mi je stari „izvoženi tir našega pripovednega slovstva“ mnogo ljubši nego nova smér. Tolik napredek se mi zdi „prevelik“ za slovensko leposlovje.

Ako bom hotel komu pokazati svojo lepo domovino, njene gore, doline, ravni, vode, gozde polja itd., menda ga ne bom vodil le okrog mlak — mu tam kazal razno golazen, ne bom mu razkazoval pustinj, ne bom ga vodil po zahodih, ne bova iskala skrivšič podganam in drugi taki nesnagi. In če bi se to zgodilo, zavrnil bi me: „Prijatelj, lepota tvoje domovine se v tem, kar sva videla, morda kaže tebi, jaz se nikakor ne želim take. Bodi zdrav, gledat pojdem druge dežele!“ „Ali oprostite, gospod, iz tega, kar sva videla, lahko sklepate, kako ravno nasprotno, prekrasno je ono, česar nisva videla!“

Če bo mož toliko takten, da me ne bode hotel žaliti, poslovi se molčé.

Pri koncu smo, ob zaključku nam je podati še nastopno izjavo:

Tega spisa nismo priobčili iz kakoršnihsibodi namer, neprijaznih „Ljubljanskemu Zvonu“, marveč ravno iz naklonjenosti temu listu. Ves čas njegovega obstanka smo pazno zasledovali njega delovanje in vpliv na našem slovstvenem polju, in žal bi nam bilo, če bi bilo tako eminentno kulturno podvzetje kakorkoli ovirano. „Nova smér“ pa nas je napotila, da smo objavili ta spis, kajti zdi se nam, da bi ravno te vrste leposlovni spisi, kakoršen je „V krvi“, utegnili postati „Zvonu“ oni sovražnik, ki mu odtuji prijateljev, nikar pa da bi mu pridobil novih. —U—

B. Literarno pismo.

„Ljubljanski Zvon“ je postal časoma list, ki je na čast narodu. Tu so se zbrale zdrave, čile, večinoma mlade moči, da jih je človek lahko vesel. Tudi — in to je posebno vesela prikazen — ženske moči! Tako je prav; brez žensstva ni pravega življenja, tudi v slovstvu ne. Hvale vredno je tudi to, da se naši pisatelji in pisateljice uče tu od naturalistov, da od njih jemljejo, kar je dobrega in zdravega na njih, nesnago pa puščajo, kjer je. Te znamenite besede čitam v prvi številki „Lj. Zv.“ t. l. izpod peresa našega prezaslužnega leposlovca in estetika, g. prof. Jos. Stritarja. Malokdo — če ne nihče? — Slovencev se je toliko in tako tako temeljito pečal vse svoje življenje do sive starosti s svetovno literaturo, malokdo nas si je mogel zato pridobiti toli razčiščenega ukusa in toli objektivne sodbe nego g. Stritar. Vesel mora biti torej vsak rodoljub, da je mogel naš strogi in ostri kritik Boris Miran pisati o „Lj. Zvonu“ tako laskavo in nadebudno. Če že ne napredujemo nikjer zadostno, ponosni smemo biti vsaj na procvit in napredek v našem slovstvu. In že to je veliko!

Naše leposlovje, ki je dolgo vrsto let hiralo v bolehnem bledem svetobolji, katero so dušili romantizem, osladen (ne pravi!) idealizem in klerikalizem, naše leposlovje, koje je zastopala jedva pičla četica starih, čisto prekonservativnih, zato premnogokrat tudi najvinih „priviligirancev“, ki niso nikakor radi sprejemali v svojo „nesmrtno akademijo“ kak mlajši talent, — to leposlovje so osvojile nakrat, čez noč nekako, mlade, zdrave, čile moči, ki so zanesle vanj nov duh, nove sméri, nove ideje in sijeje. „V poslednji Zvonovi številki se neki kosi bero kakor pravi Zola — dobro tako“, piše g. Stritar. Večje hvale si ne morem misliti in z menoj vsakdo, ki pozna in vé ceniti dela na vsej božji zemlji, od severnega do južnega tečaja slavljenege, ženjalnega, skoro nedosežnega rejalista Emila Zole! Dá, dá, zdrava sapa je začela pihati i pri nas, sapa, ki nam prinaša pristni vonj gorskega rododendrona, ki pa odpihava zajedno vse kužne, smradne bacile, tako, da se nam pač še dolgo ni bati časov, ko bi tre-

balo radi našega leposlovja kakemu slovenskemu Ciceronu javkati: „O tempora! O mores!“ — Rejalizem „Zvonovcev“ je sličen gorenjski burji, ki je zjasnila oblačno nebo in prepodila vse umazane megle, da poslej tem lepše sije milo solnčeno na bujno rodovitno polje in bohotno cvetno trato... (Konec prih.)

Poslano.*

V odgovor na vest, priobčeno v večernem izdanju „Edinosti“ št. 13 pod naslovom „V pojasnilo“, — v koji vesti se navaja vzrok, zakaj njegova ekscelencija namestnik vitez Rinaldini ni prišel letos na veliki ples „Del. podp. društva“ — izjavljam v svojem in odbornika Krašne imenu, da sva bila v sredo dne 22. t. m. ob 11^{1/2} uri predpoludne v namestniški palači z namenom, da se v imenu omenjenega društva pokloniva njegovi ekscelenci in mu izročiva vabilo na ples.

Ker pa nama je sluga, ki se navadno nahaja v predsedni njegove ekscelence, naznanil, da je gospod namestnik zadržan, ker se udeležuje neke seje, izročila sva povabilo slugi s prošnjo, naj je izroči njegovi ekscelenci. To sva menila, da smeva storiti brez pomisleka, z ozirom na dejstvo, da se je istotako zgodilo vsa tri zadnja leta.

V dokaz pa, da je njegova ekscelencija res dobil povabilo, nam je pismo, datovano od dne 25. januarja 1896, katerega dne se je vršil ples, in s kojim pismom je njegova ekscelencija poslal „Delal. podp. društvo“ svoto 15 gld.

Naglasiti moram tudi, da sme z gotovostjo pričakovali njegove ekscelence in je ves odbor bil zbran v atriju gledališča, da vsprejme gospoda namestnika, ali pa eventualno njegovega zastopnika, isto dostojanstvenostjo, kakoršno smo dolžni zastopniku cesarja in cesarske vlade. Odredili smo tudi pri kapelniku, da naj bode pripravljen, da glasba, na dano jej znamenje, zasvira cesarsko pesem.

Da sem pa jaz vodil deputacijo in ne predsednik gosp. prof. Matko Mandič, je bil vzrok ta, ker istega ni bilo v Trstu radi zasedanja deželnega zbora istrskega.

V TRSTU, dne 31. januarja 1896.

Jakob Perhac,

podpredsednik „Del. podp. društva“.

*) Za stvari pod tem naslovom uredništvo odgovarja le toliko, kolikor mu zakon veleva.

Najnovejše vesti.

Dunaj 31. Princ Ferdinand Koburški odpeljal se je danes zjutraj v Sredec.

Carigrad 31. Bolgarski eksarh še ni odpoval v Sredec, ker pričakuje službenega poziva.

Cetinje 31. Avstro-ogerski ministerski rezident na Črni Gori dobil je povelje, da sporoči Nj. Vel. cesarju Franu Josipu, kakó se počuti knez Nikola. (Knez Nikola je obolel, toda obrnilo se mu že na bolje. Uredn.) Tudi turški sultan je ukazal svojemu diplomatskemu zastopniku na Črni Gori, da mu vsak dan brzojavno sporoči o zdravstvenem stanju kneza Nikole.

Trgovski kazalo za januarja 1896
 Bismarška. Pšenica za jesen 7.19—7.20 lonca za spomlad 1896 7.00 — do 7.01. Oves za spomlad 6.05—6.06 — 1896 za spomlad 6.40—6.41 Keruza za oktober — — maj-juni 1896 4.36—4.37
 Pšenica nova od 70 kil. f. 7.05—7.15 od 79 kil. f. 7.10—7.20. od 80 kil. f. 7.15—7.25 od 81 kil. f. 7.05—7.85. od 82 kil. f. 7.35—7.40. — Ječmen 5.40—7.80 pros. 6.00—6.40.
 Pšenica stalna; prodaja 20.000 mt. st. 3 nč. dražje. Rž 5 nč. dražje. Vreme: lepo.
 Praga. Naravnostni studor f. 15.20. —, za maj 15.47. Oktober-december 14.15. Silno rastoče!
 Praga. Centrifugat novi, postavljen v Trst sé carino vred adpošiljatev proselj f. 32.—32.25 Couronne 33.—33.25 Četvorni 34.—34.25. V glavah (s. 116) 34.5 34.50 jako stalno
 Baza. Kava Santos good average za februar 83.25, za juni 79.25 jako mlačno
 Baza. Santos good average za januar —, za mare 65.50 za maj 64.50. Cene padajoče!

Dinarjska borza 31. januarja 1896

	danes	včeraj
Državni dolg v papirju	100.75	100.75
„ „ v srebru	101.10	1 1 10
Avstrijska renta v zlatu	122.50	122.50
„ „ v krošnji	100.70	100.65
Kreditne akcije	372.—	371.50
London 10 Let.	121.25	1 1 25
Napoleoni	9.62	9.62
20 mark	11.95	11.85
100 tali. fr	44.15	4 15

JAKOB ŠTRUKELJ - TRST

via Caserma šte. 16 uhod piazza della Caserma.

(nasproti veliki vojarni),

prodaja po neverjetnih nizkih cenah vsakovrstna angleška

KOLESA (bicykle)

Zastopstvo koles „Raleigh“ iz tovarne „Raleigh Cycle Co“ Ltd. Nottingham Angleško in koles „Adler“ iz tovarne H. Kleyer Frankfurt.

Kolesa „Raleigh“ in Adler so svetovno znana, poslednja rabijo se v nemški vojski.

Kolnsa pošilja se na deželo in na vse kraje brez več stroškov.

Sprejema se poprava vsakovrstnih novih in starih koles in šivalnih strojev.

V zalogi nahajajo se vsakovrstna orodja in priprave za kolesa.

Zahtevajo naj se ceniki!